

БРОЈ 10 ЛЕПТА

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

„Народ“ излази сваког дана по подне.

Штампарџа се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Анархисте и руски народ

Данас су на дневном реду два питања којима се бави штампа свију зараћених држава. То су: руска револуција и Италија. Питање италијанско за сада ћемо оставити, а позабавићемо се руском револуцијом. Борба између бољшевика и свих трезвених елемената у Русији, међу којима су највећи руски интелектуалци и реални политичари, који престављају руски народ, интересује и Спољазум и централни блок. Изгледа, много више централни блок. Победи ли, у овој борби рускога народа са разорним елементом који покушава из петних жида да руску државу уништи — руски, свесни народ — а он ће, нема сумње, победити, јер је то природна и логичка последица свакога сукоба од смисла — централни блок не само да ће морати евакуисати територију коју је задобио последњом офанзивом у Италији; већ ће себе не само повратити у безизлазно економско стање у коме је био до те последње офанзиве, него довести и у положај да буде нападнут од велике и за борбу способне руске војске, која ће му за грозити војничку егзистенцију. А до тога мора доћи врло скоро. Данашња унутарња борба у Русији јесте борба у којој једна страна жели да уништи цео руски, друштвени поредак; да створи једно хаотично стање. Управо, рад ове стране срља у нихилизам. Она жели да уништи својину; да разори породицу; да избрише морал из народа; да се докопа туђег новца; да сруши све оне тековине које је цивилизација столећима стварала; да од народа створи једну гомилу којој ће она, у своме сопственом интересу, дати форму која јој буде од користи. То жели бољшевици. А шта жели друга ратујућа страна, трезвен, здрав и патриотски руски народ. Он не да да се уништи руско друштво; он не да да се од рускога народа створи једна гомила без свога чове-

чанског достојанства и свести: он не да да се од рускога народа створи људство без државе; он не да да се разграби оно што је народ годинама стварао; он не да да се од рускога народа створи робља, које би било у немачком јарму.... У таквој борби друштвеној победа мора бити на страни онога дела тога друштва, које хоће да одржи природни процес. Као у природи, тако и у еволуцији друштва, мора бити логичког развијања, и као што у природи нема скокова, тако исто нема и у еволуцији друштва. Све оно што се не држи овога реда пропада и ако се за тренут појави. Нагон самоодржања и самоодбране ујединио је људе у породице, у племена, па затим и у државе. Исто тако тај исти нагон ујединиће, природно, и руски, трезвени народ, који ће поћи путем победе против анархизма и нихилизма и уништити Лењина, Троцког а са њима и издајнички и похлапан на туђе, руски, петроградски, друштвени талог. У колизији су логика и природа с једне стране и неприродност и нелогичност с друге стране. Логика, природа, цивилизација и здрав разум морају победити. А после победе, која предстоји у најкраће време, настаће рушење трулих зидова рускога талоба, који ће за собом повући у понор и централни блок.

В. К.

О ПОЉСКОЈ

Париз, 26 нов.

Познато је да је Пољска била дефинитивно уступљена Аустрији од стране Немачке, која је за то имала да задржи за себе Курландију и Литванвију.

Међутим Ренах у „Фигару“ пише да је у стању да тврди да је пројект о Пољској пропао.

Павгерманисте су дигли такву галаму због уступања Пољске, да је Кајзер био присиљен да савове нарочити Крујски Савет.

Гувернер Пољске Везелер кога је кронпринц питао за мишљење изјавио је, да уступање Пољске Аустрији значи издају.

Лудендорф је говорио у истом смислу и њима се придружио и Хинденбург.

Узалуд је Кајзер, са Килмаом и канцеларом уверавао о гаранцијама добивеним у Бечу, још једном је подлегао утицају свог сига, који му је насилно наметнуо, да извести цара Карла, да деобу руског плена треба одложити до закључења мира.

Цар Карло после помоћи коју су му дали Немци против Италије, морао је пристати на ову горку измену.

ЗВЕЗДИЦЕ

Озбиљна влада: На Лењиновој листи у Петрограду изабрана је за посланика у Уставотворној Скупштини и његова љубавница, госпођа Каладај.

У Москви је нови гувернер војник Гуранов, који је за помоћника узео своју љубавницу, неку Турину. (Имена су верна).

Тако су ова двојица поправили бар своју личну ситуацију и добили нешто мираза!

Гаргантуа

ПОЛОЖАЈ РУМУНИЈЕ

Париз, 26 нов.

Бивши главни командант румунске војске, генерал Илјеско, сада шеф румунске војне мисије у Француској, изјавио је:

»Постоје две претпоставке о положају румунске војске: или ћемо се борити свом енергијом на месту где се налазимо, или ћемо, у случају потпуног руског пада, центар наше одбране пренети на место, где би нам црноморска флота могла послужити као база.

Срећом има много руских трупа, у чију се лојалност не може сумњати: то су козаци, украјинске трупе, трупе генерала Шчербачева и многе друге, које траже да се рат настави. Њиховом помоћу могла би се сужити линија, која би бранила јужну Русију, остатак несрећне Румуније, Црно Море и Јерменску. Та би нам линија дозволила да дођемо у директну везу са Енглезима у Месопотамији.

„Савезници могу веома лако да придобију руску црноморску флоту, која је од важности и која би се могла употребити као јака база за руску војску у Јерменској под енглеском командом, која тако сјајно оперише у Месопотамији. Ради се о томе, да се сачувамо с југа у случају, ако се не будемо могли одржати северно од Црног Мора.

Најважније је питање о снабдевању. И оно се да решити. Оно се може вршити преко два пута: трансибирском железницом, коју би морали преузети Американци и

преко персијског залива и Персије до Црног Мора. Морамо да бранимо петролеумске изворе око Батума и Бакуа. Морамо да бранимо јужни Кавказ и не смејемо запустити Јужну Русију. Задаћа је тешка, али се може брзом помоћу Савезника испунити.

ВАЖНИ ФРОНТОВИ

Париз, 26 нов.

„Тан“ доноси ову белешку која изгледа да је службена:

»У часу кад ради савезничка конференција, услед прилика у Русији, два фронта на истоку, које савезници држе још често у својим рукама, постају о собито важни.

То је македонски и румунски фронт. Била слабост Русије краћа или дужа, она може само да уништи драгоценијим положаје које савезници држе у Македонији и у Молдавији.

У случају да се Русија опорави, ови положаји су ослонци, неопходни за савезничку акцију на Истоку, а и иначе ови ће фронтони бити непроцењива гаранција при коначном регулсању.

Без ових залога било би тешко постићи правду за балканске народе, који су с нама и који морају да остану наши пријатељи и у будућности.

И овде „Тан“ поставља питање: „Јесмо ли добро схватили ситуацију? Дали се учинило све потребно, да се обезбеди издржавање

румунске војске и да се потпомаже формирање грчке војске?

Нисмо ли близу часу, кад ће путеви у Бесарабији постати неупотребљиви, и дали се побринуло, да се олакша да Румуни приме и ставе у резерву животне намирнице?

Зар неће бити потреба за неколико месеца, да се грчким трупама осигурају материјални и финансијски извори, без којих је немогућна мобилизација?

У рату изгубљено време никад се не добије више и финансијска закашњења могу утицати на бојно поље.

Надамо се, да ће конференција имати времена да се овим питањем позабави.

СУДБИНА ЗАРОБЉЕНИХ

Париз, 26 нов.

Преглед руске штампе, који се штампа у Риму, доноси, да је приспело из Немачке у Италију 110 руских лекара. Они причају, да се са заробљеницима у Немачкој поступа на најсвирепији начин. Број смртних случајева услед глади, болести и невероватних мучења, веома је велики. Заробљеници се туку, везују у гвожђе, убијају; против њих све је дозвољено. Око свих заробљеничких логора у Немачкој свакодневно ничу нова гробља. Већина заробљеника не може да поднесе овај страхан живот и умире.

ОГИСТ РОДЕН

18 новембра у јутру умро је у Медону највећи француски вајар, Огист Роден. Његова је смрт дошла изненада услед јаке навале крви. У очи тога дана температура је достигла 41 степен, када је изгубио свест и више се није повратио. Издању је тихо, без болова и мучка.

Роден је рођен у Паризу 1840. У почетку као самоук био је сву своју пажњу о братко на практични рад. Тек је доцније похађао курсеве Барвјеве у Музеју. 1864 углядало је света његово дело: „Човек са разбијеним носом“. Од 1864 до 1870 радио је у атељу Марије-Белез, и то искључиво, да би могао издржавати себе, декоративне статуе. Белез му у ствари није ни био учитељ, али он га је препоручио Карпу. После рата отишао је у Брисел, где је са једним белгијским скулптуром вајао украсе на берзавској фасади и карватиде. Пошто је савладао све тешкоће чисто техничке природе, он

је у брзо уложио сав свој труд да да израза својој личности. 1877 послао је у Сагон своје дело „Бронзани вук“ 1880 изложио је то исто дело и том је приликом добио трећу награду. За тим је налагао: 1882 „Светог Јована“ и „Створење Човека“. Од 1882 до 1885 ређаху се бисте: Жан Пол Коренс, Карије Белез, Виктор Иго, Далу и Антонен Пруст.

После тога отпочео је да ради: „Улаз у пакао“. Њега је била поручила француска влада за Музеј за декоративне уметности. Цео рад није свршен, али је Роден оставио многе сјајне композиције. 1889 изложио је своје ремек дело: „Грађани града Кале“.

Роден је један од оснивача Националног друштва за лепе вештине. 1892 г. изложио је дивну бисту Пиви де Шавана, пројекат за споменик Виктору Иго; 1898 „Пољубац“ и „Балзак“, који је изазвао велику дискусију међу уметницима и критичарима.

бисте „Фалгијера“ и „Рошфора“. Све своје радове изложио је 1900 у једном ентимном пављону. Ми нисмо овде поменули све Роденове радове; њих има у ствари врло много.

Роден не само да је највећи француски вајар него и највећи скулптор у 19 веку. Идеал су му били стари грчки мајстори, а природа му је била једна никога.

Роден није само био велики вајар него и велики мислилац и за то заслужује да његово име буде урезано и у срцу нашег великог народа.

ЖИВОТ У ЕНГЛЕСКОЈ

Лондон, 26. нов.

Контролор за исхрану Лорд Ронда, у своме говору која је држао 24 овог месеца у Лондону, изјавио је да су хлеб, сир, масло, сланина и маргарин много појефтинили. Од 1 јула до 1 новембра цена је за крупну домаћу стоку пала за 13 од сто а за овце за 7 од сто.

Од како је почео рат живот потрошача покушио је за 60 од сто, а народно је здравље боље него икада данас.

Овај рат, додао је Лорд Ронда, јесте рат народа и добиће га онај народ који се покаже најспособнији да издржи економску борбу. Енглески народ има само да се приклони неким неудобности али не трпи ни у чему оскујцу.

ТРОЦКИЈЕВА ИЗЈАВА

Париз, 26. нов.

Овакав је текст изјаве Троцког, министра иностраних дела у Лењиновој влади, о међународној ситуацији. Он је изјавио, да предлог о примирју није акт једне странке, већ званичне владе и затим је додао:

Савезне владе примиле су непријатељски овај акт

РУСКИ ДОГАЂАЈИ

Берн, 26. нов. — Немачки листови јављају да јавно мишљење у Русији и већина политичара који врше утицај на масу, траже да се повуку сви министри а нарочито Троцки, коме пребацују да је потпуно неспособан.

Држи се да ће највероватније за м е н и т и Троцкога као министра спољних послова барон Розе, бивши руски амбасадор у Вашингтону.

Лондон, 26 нов. — „Синдикалист“ пише: Не треба да окренемо своје очи од Русије. Факат, што је једна револуционарна влада, која не представља народ могла да предложи примирје значи, да људи, која су данас на управу земље не разумеју значај овога корака и не схваћају знатност своје власти. Смешњавање Дуконина изгледа нам веома смешно.

Лист, завршава: још веру-

Русије, јер у њему виде њено војничко ослабљење. Енглеска је непријатељски одговорила с тога, јер у рату има много више да добије него ли да изгуби. Што се тиче Француске, она је на руску иницијативу одговорила формацијом кабинета Клемансо, који је, како изгледа, одлучан да настави рат до краја.

Америци Троцки замерио што је ушла у овај рат, али ипак верује, да ће Америка са више наклоности саслушати руске предлоге. О тајним уговорима, који су у његовим рукама, изразио се, да мора непристрасно да понавља, да се и немачка влада није показала ништа мање цинична од Савезника. Бацимо, завршио је, све ове уговоре у љубре.

Дописник „Агенције Радио“ извештава из Петрограда, да су ове луде изјаве учиниле веома лош утисак и на саме большевике. Велики број максималиста, који су до сада сарађивали са Лењином, изјавили су, да ће га напустити, ако се не престане са аутократским терором, који је увео нов режим.

ЗАВЕРЕ У ЦИРИХУ

Париз, 26 нов.

Прошле недеље нађене су у Цириху две бомбе напуњене јаким експлозивима.

Полиција није још ни довршила истрагу, а већ се појавила једна друга афера још теже природе; сазнало се за чатаву једну заверу, која је имала да уништи неке железничке пруге и поједине станице.

Социјалиста Фолксрект, који је то открио додаје да је прошле недеље у возу између Цириха и Шафхаузена (станица на немачкој граници) нађено неколико бомби, које су биле довољне да баце у ваздух цео воз.

јемо у руску револуцију. Кад Петроград не буде више добијао намирнице, максималисти ће се уверити да они не представљају целу Русију и да се не може тероризати народ, који то не дозвољава. Ми верујемо да је акција Троцког и Лењина пропала.

Париз, 26. нов. — Руски посланик у Паризу, Маклаков, поводом гласова, да би у случају примирја Лењин и максималисте могли предати Немачкој и Аустрији њихове заробљенике, изјавио је, да не треба делити мишљење оних, који мисле да би максималистичка влада била у стању да то изврши.

»Заробљеници, изјавио је он, расејани су по целој Русији, на једном неизмерном простору и употребљени на разне радове.

Нема их ни у Петро-

граду ни у Москви нити у њиховој околини, нити у близини фронта.

Како би их онда максималисте, који нису апсолутно господари ни у самом Петрограду, могли предати непријатељу?»

Маклаков је упоредио власт Лењинову са разбојничком дружином Бон-а и Гаро-а, која је за тренутак држала целу париску полицију на ногама, и изјавио је, да ће Лењинова власт пасти, чим се осети права глад у Петрограду, а то ће се скоро догодити.

Париз, 26. нов. — „Пти Паризвен“ има из Петрограда:

»Југо-западни фронт је у путу „Ултиматум“ Совјету сељачких делегата да се сложи са осталим представницима и да образује министарство из социјалистичке уније,

Генерал Каледин располаже јаким резервом злата и жита и господар је ситуације.

Троцки је отпустио из службе цесаре министарства спољних послова Нератова и Протрајева и 30 других чиновника, што се нису покоравали наредбама Совјета народних комесара.

Париз, 26. нов. — Миљуков је дефинитивно одбио да учествује у новој влади. Листови у Штокхолму објављују чланке са потписом Максима Горког, у којима се нападају Лењин и Троцки. Горки назива обојицу несавесним фанатичима.

Њујорк, 26. нов. — Из Пекинга се јавља да се сваки даном догађа све више насиља у Харбину у Манџурији, где су урођеници напали на странце. Представници Сила Споразума известили су руске власти, ако не буде загарантована безбедност странаца, да ће позвати енглеске, америчке и јапанске трупе, да успоставе ред и јавну безбедност уз сарадњу руских и кинеских власти.

Париз, 26 нов. — На изборима за Уставотворну Скупштину победили су свуда кадети. Предложено је бившим министрима Провизорне владе, који су интернирани у тврђави »Петра и Павла«, да узму учешћа у новој влади; али су они одбили. Једна депеша из Севастопоља јавља да су руске трупе на југозападном сектору растерале оружјем Немце, који су им прилазили носећи пацифистичке прокламације.

Руски листови пишу да је шведски конзул у Петрограду одбио да посредује у преговорима за мир између максималиста и Немаца.

САОПШТЕЊА

Капетан I кл. Никола А. Данић бр. п. 60 извештава Николу Дивџа касапина из Крушевца, да има две карте од сестре из Крушевца и моли га да му јави адресу, да би му карте доставио.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Одбили смо нападе у близини Ла Вокри и померили мало унапред нашу линију северозападно од овог села. Било је локалних бораба у околини Вокри. Ситуација је непромењена.

Пешадијска акција на фронту Камбреа свела се на патроле. Јача непријатељска артилеријска активност дуж реке Скарпе.

Адмиралитет јавља да су марински авиони у среду и у четвртак бомбардовали непријатељске аеродроме, докове и железничке транспортне, изазивајући пожаре. Сви наши апарати вратили су се неповређени. У борбама патрола уништили смо 2 непријатељска авиона а оборили четири, од којих су три вероватно уништена.

Фронт у Палестини. — Генерал Аленби заузео је Хеброн.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Јуче је на висоравни Азијага пешачка акција ограничена само на сукоб патрола. Између Азијага и горњег дела долине Францезе непријатељске трупе су вршиле померање и извиђања изван пушчаног домаћаја. Њих су дуго тукле наше батерије концентрационом ватром, као и наше и савезничке ескадриле бомбама.

150 аероплана бомбардовало је немачке линије, где су проузроковане велике штете, велики губици људима и експлозије у слагалитима муниције. По том су се храбри авијатичари спустили врло ниско и из митраљеза дуго тукли непријатељске трупе.

На осталом делу фронта била је једино артилерија активна, и то интензивније на Доњој Пјави.

Синоћ су наши дирижабли летели над Квером и Мота Ливенка и бацили више тона бомба на непријатељске логоре и на аутомобиле у покрету.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ЛОНДОН. — Рачуна се да су Немци нагомилали последњих дана на фронту код Камбреа 500000 људи. Осим заробљеника Енглези су ослободили око 1500 француских грађана. Укупан број топова, заплених у току против напада, износи око 100. Између Мевра и шуме Бурлон Енглези су пребројали више од 10.000 мртвих Немаца. Овом касапницом Немци су повратили само мали део положаја, које су им Енглези заузели 15. новембра.

ПАРИЗ. — На париској конференцији претресале су се последице које би могле наступити због објављивања тајних уговора између Русије и њених Савезника. Што се тиче Италије, изјаве г. Сонина које се односе на алпијску границу и на Јадранско Море већ су раније познате, јер их је г. Совино јавно учињено.

ВАШИНГТОН. — Г. Вилсон је послао румунском краљу срдачан депешу, којом га уверава да ће Сједињене Државе помагати Румунију да дође до слободе и независности. Исто тако Америка ће помагати Румунију у свакој прилици после рата.

РИМ. — Дописник једног румунског листа из Париза интервјуисао је једног дипломату, који је учествовао на савезничкој париској конференцији. Он је изјавио да ће делегати утврдити нов систем заједнич-

ке војничке акције. Енглеска и Америка ће радити на томе да се појача Јужна Русија.

ПАРИЗ. — Г. Клемансо и г. Пишон изјавили су, да се слажу са америчким и енглеским делегатима у томе да Француска, Енглеска и Америка морају поднети све жртве да помогну Италији, ако она не буде у стању да сама отера непријатеља са свога земљишта.

ШТОКХОЛМ. — За последња четири дана нема никаквих вести које се тичу примирја.

ВАШИНГТОН. — Америчке фабрике почеле су да израђују моћне тенкове.

ЈАШ. — Румунски коминике јавља да је на румунским фронтима свуда мирно.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ 25 новембра ништа важно.

МАЛИ ОГЛАСИ

Књ и ж и р а ХАНАНЕЛ НАР извештава п. публику, да има на продају велики количина материјал, хрије разних формата, школских свежака, регистара и т. д. Радња је на углу Себи, ул. Олимпио Диманди бр. 55. 9-10

Српско Трговачко Друштво Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем слезу, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима. 9-10